

„De Opdracht” van Heiner Müller Voer voor ingewijden

Filip Decruynaere

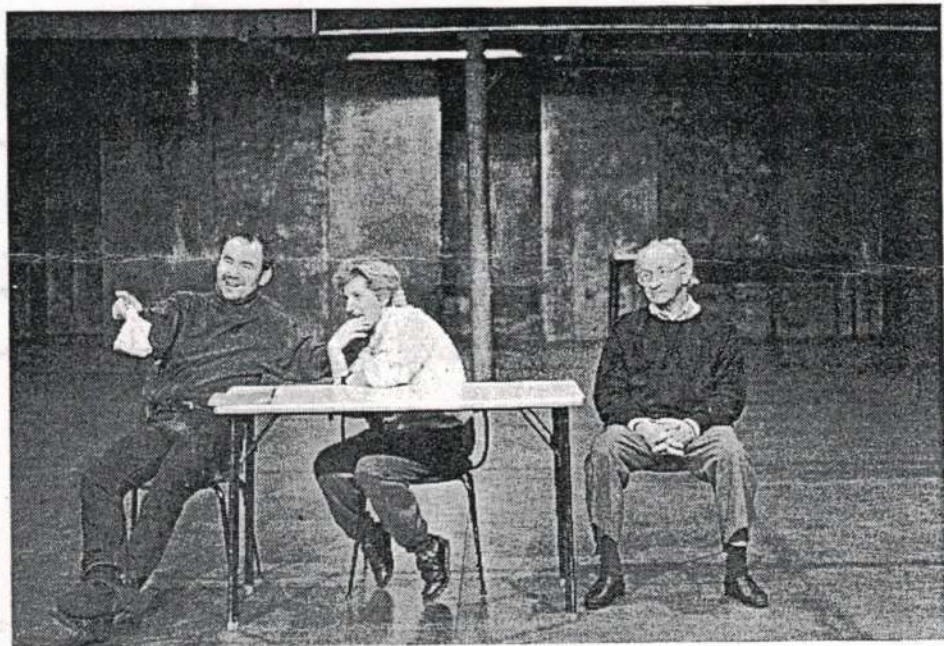
Jan Ritsema heeft het de toeschouwers zeker niet gemakkelijk gemaakt met zijn encensering van Heiner Müller's „De Opdracht”. Zoveel werd alvast duidelijk na de première van het stuk woensdagavond in het Brusselse Kaaithheater. Bea Rouffart, Dirk Roofthoof en Dries Wieme — drie acteurs van formaat — spelen bijwijken schitterend, maar het lijkt mij dat enkel de „ingewijde” theaterfreaks een boodschap aan deze voorstelling zullen hebben.

Heiner Müller was tot voor kort Oostduitser van nationaliteit. Zijn teksten werden jarenlang verboden in de voormalige DDR en hij kende dan ook vooral succes in het Westen. Naast zijn overloos cynisme springt vooral de hermetische, cryptische taal, waarin hij zijn kritiek op het regime in zijn land verhuide, in het oog. Zijn stuk „De Opdracht. Herinnering aan een revolutie” dateert van 1979 en is gebaseerd op een novelle van zijn landgenote Anna Seghers. De plot gaat over drie mannen die in het zog van de Franse Revolutie de opdracht hebben gekregen om op Haïti een slavenopstand te organiseren, zodat ook daar een revolutionair regime geïnstalleerd zou kunnen worden. De machtsgreep van Napoleon in Frankrijk betekent het verraad aan de revolutie en daarmee vervalt ook de opdracht van de drie mannen.

Personages

Regisseur Jan Ritsema heeft er alles aan gedaan opdat de toeschouwer zich toch maar niet zou kunnen inleven in de voorstelling. Bij het betreden van de zaal staan de acteurs het publiek nonchalant op te wachten. Een decor is er eigenlijk niet, een groot videoscherm rechtsboven niet te na gesproken. De acteurs nemen plaats aan een tafeltje en als Bea Rouffart het begin van de voorstelling aankondigt, wordt ze onmiddellijk onderbroken door Dirk Roofthoof, die het publiek glimlachend verzoekt eerst eventjes naar een opname van Pavarotti te luisteren, meer bepaald naar een smartlap van

jewelste in de stijl van Julio Iglesias. Met hetzelfde lied wordt zeventig minuten later de voorstelling ook uitgeleid. Ook de drie acteurs spelen vervolgens een spelletje, nu met de tekst van Heiner Müller. Met zijn drieën nemen ze niet alleen de zeven personages voor hun rekening, ze wisselen daarenboven af en toe onderling van personage. Als toeschouwer zou je van minder het noorden verliezen, in aanmerking genomen dat de tekst op zich al niet uitblinkt door helderheid. Daardoor verplaatst de aandacht zich van de tekst weg naar het spel van de acteurs, naar hoe die omgaan met het materiaal, met de woorden, met de verschillende thema's (verraad, liefde, desillusie, vertwijfeling,...) en met elkaar. Dat spel is zeker de moeite van het volgen waard. Dirk Roofthoof acteert gedreven, gul lachend, over-dramatiserend en tragisch. Bea Rouffart geniet van het spel van Dirk Roofthoof en gaat er geregeld ook op in. Dries Wieme bekijkt het geheel veel ingetogener, met de

Dirk Roofthoof, Bea Rouffart en Dries Wieme, drie acteurs van niveau.

Foto H.S.

veelzeggende stille glimlach van iemand die het al allemaal heeft meegemaakt. Op het grote videoscherm worden voortdurend close-ups van de acteurs geprojecteerd, af en toe voor even vastgehouden, als om de toeschouwer de gelegenheid te geven even te pauzeren bij een beeld om daarna weer in

te pikken op de voorstelling. „De Opdracht” is een moeilijk toegankelijk stuk dat niet helemaal bevredigt, maar als „oefening” (niet in de negatieve betekenis, eerder in de zin van een „essay”) veel te vertellen heeft. Zulk theater moet er zijn, maar wellicht zal het grote publiek afhaken.

„De Opdracht” van Heiner Müller in een regie van Jan Ritsema speelt nog tot en met 1 februari in de studio van het Kaaithheater in Brussel (02/512.14.82), op 25 en 26 februari in het Stuc in Leuven en op 4, 5, 6 en 7 maart in de Monty in Antwerpen. Alle voorstellingen beginnen om 20u30.